

Инсон ва қонун

www.hudud24.uz

2021 йил 27 июль
сешанба
№ 30 (1286)

www.hudud24.uz
insonvaqonun@adliya.uz
fb.com/hudud24official/
t.me/hudud24official/

hudud24
Endi 24 soat siz bilan!

Энг сўнги хабарлар
Ҳуқуқий маълумотлар
Таҳлилий мақолалар
Мурожаатга жавоблар

ҲАЙДОВЧИ ЖАРИМАДАН
ОЗОД БЎЛДИ 4-БЕТ

ҲУҚМ БЕКОР ҚИЛИНДИ,
“АЙБДОРЛАР” ОҚЛАНДИ 7-БЕТ

ҲЕЧ НАРСАНИ БИЛМАСЛИГИНИ
БИЛГАН БУЮК ДОНИШМАНД 8-БЕТ

- Давлат хизматларини кўрсатиш ҳамда уй-жой сотиб олиш учун фуқароларга субсидия тўлаш билан боғлиқ муурожаатларга жавоб:
- 2020 йил 25 мартдаги Вазирлар Маҳкамасининг “Уй-жой сотиб олиш учун фуқароларга субсидия тўлаш тартиби тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида”ги қарори қабул қилинди.

СУБСИДИЯ

БИР ОИЛАГА ФАҚАТ БИР МАРТА БЕРИЛАДИ

- ПРЕЗИДЕНТИМИЗНИНГ 2017 йил 12 декабрдаги “Аҳолига давлат хизматлари кўрсатишининг миллий тизимини тубдан ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарорига биноан Адлия вазирлиги ҳузурда Давлат хизматлари агентлиги ташкил этилган.

Субсидия кимларга берилади?

- уй-жой шароитини яхшилашга муҳтож бўлган оилалар;
- оғир ижтимоий вазиятга тушиб қолган хотин-қизлар;
- мамлакат ижтимоий ҳаётида фаол иштирок этаётган ёшлар ва шу тоифадаги бошқа Ўзбекистон фуқаролари.

- Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ҳамда Тошкент шаҳрида Агентлиқнинг бошқармалари фаолияти йўлга қўйилди.
- Ҳозирда Агентлик томонидан 205 та марказда 153 та давлат хизматлари кўрсатилмоқда.

5-БЕТ

ЎЗБЕКИСТОН ТАРИХИДА БИРИНЧИ МАРТАБА “АВТОМОБИЛЬ ТАРИХИ” ДАВЛАТ ХИЗМАТИ ЙЎЛГА ҚЎЙИЛМОҚДА

Мамлакатимизда фуқаролар ва тадбиркорларга давлат хизматлари кўрсатиш тизими бошқичма-бошқич ислоҳ қилиниб, қулай инвестициявий ва ишбилармонлик муҳитини яратиш, ортиқча бюрократик тўсиқларни бартараф этиш ҳамда давлат хизматлари кўрсатиш сифатини тубдан яхшилаш борасида тизимли ислохотлар амалга ошириб келинмоқда.

2-3 БЕТ

Бузилган савдо дўконлари учун ҳокимлик

430 миллион сўм компенсация тўлади

КОҒОН туманида истиқомат қилувчи бир гуруҳ фуқароларнинг савдо дўконлари маҳаллий ҳокимлик томонидан ноқонуний тарзда бузилган. Мулкдорлар ер участкалари олиб қўйилганлигидан норози бўлиб, бузилган савдо дўконлари учун компенсация ундириб бериш ва савдо дўконларига тенг миқдорда ер майдони ажратилишида амалий ёрдам сўраб туман адлия бўлимига муурожаат қилган.

4-БЕТ

- **Фойдаланувчилар томонидан коммунал тўловлар ўз вақтида тўланмаганлиги сабабли тўловларни ундиришга МИБ ходимлари жалб этилди. Шундан сўнг фуқароларда бирмунча масъулият ҳисси ошди. Тўловларни ўз вақтида тўлаш биров изга тушди. Аммо айрим МИБ ходимлари одамларнинг ишонувчанлигини фойдаланиб чўнтагини қап-пайтиришга ўрганиб қолишди.**

МИБ ХОДИМИ ЎЗ КАСБИНИ ЎЗГАРТИРАДИ

7-БЕТ

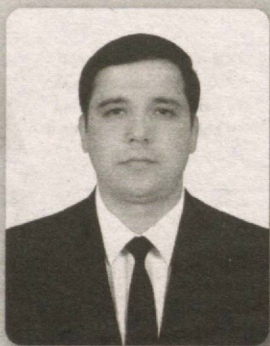
“ИНСОН ВА ҚОНУН”

ҲАР БИР ХОНАДОННИНГ “ҲУҚУҚШУНОСИ”!

Киши шифокорни кўрганда соғлиғи ҳақида гапирганидек, юрист билан юзлашганда ҳуқуқий саволлар билан муурожаат қилади. Адлия органлари ходимларини ҳуқуқий беморлиқнинг шифокорлари деб аташ мумкин. Халқнинг дардини тинглар экансиз, аксарият фуқароларнинг муаммоси ўзлари айтганидек “ишнинг ҳал бўлмаётганида” эмас, балки, шу вазиятгача бўлган жараёнда қонуний жиҳатдан нотўғри ҳаракат қилгани, ўз вақтида ҳуқуқий маслаҳат олмаганида эканини англаш мумкин. Ана шундай кишилар билан суҳбатлашганда “аввалроқ нега юристга муурожаат қилмагандисиз?” деб сўрайман. Жавоб эса одатда бир хил, ҳуқуқшунос билан гаплашиш ўша маҳал хаёлларига келмаган ёки яқин бир қариндоши, танишининг маслаҳати билан иш тутган холос.

“Инсон ва қонун” газетаси саҳифаларини ва рақлаганимда фуқаролар билан бўлган ана шундай суҳбатларимиз, уларнинг адлия органларига қилган муурожаатлари ёдимга тушади. Чунки бу газетда хаётий ҳақиқатлар акс этган. Масалаларга ҳуқуқий ечимнинг таклиф этилиши газетанинг фойдалилик даражасини янада оширади. Назаримда, “Инсон ва қонун” газетаси ҳар бир хонадоннинг ҳуқуқшуноси бўла олади. Қўшимча саволлар туғилганда эса газетда кўрсатилган телефон рақамлар орқали тахририят билан боғланиб, уларнинг кўмағида республика даражасидаги малакали юристлардан ҳуқуқий маслаҳатлар олиш, ҳар қандай масалага ҳуқуқий ечим топиш мумкин. Мен бу газетата оиламиз учун обуна бўлдим. Сиз ҳам шошилиң!

Дилдора КАТТАЕВА,
Навойи вилоят адлия
бошқармаси масъул ходими

Бунёд АЗИЗОВ,

Адлия вазирлиги
бошқарма бошлиғи

Ўзбекистон тарихида биринчи маротаба “АВТОМОБИЛЬ ТАРИХИ” давлат хизмати йўлга қўйилмоқда

Мамлакатимизда фуқаролар ва тадбиркорларга давлат хизматлари кўрсатиш тизими босқичма-босқич ислоҳ қилиниб, қулай инвестициявий ва ишбилармонлик муҳитини яратиш, ортиқча бюрократик тўсиқларни бартараф этиш ҳамда давлат хизматлари кўрсатиш сифатини тубдан яхшилаш борасида тизимли ислохотлар амалга ошириб келинмоқда.

Ушбу ислохотларнинг ман-тикий давоми сифатида жорий йил 24 июль куни Президентимизнинг “Давлат хизматлари кўрсатиш инфратузилмасини такомиллаштириш ва аҳолининг давлат хизматларидан фойдаланиш имкониятларини кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармони қабул қилинди.

Унга кўра, 2022 йил 1 январдан 6 турдаги давлат хизмати учун тўловлар миқдори кескин камайtirилди, 2 турдаги хизмат учун тўлов ундириш бекор қилинди. Хусусий бандлик агентликлари реестрига киритиш ҳамда Ўзбекистон Республикасининг тегишли дипломатик ваколатхоналари ва консуллик муассасалари томонидан амалга оширилган нотариал ҳаракатлар учун ундирилмаган герб бланкаси учун йигим ундириш бекор қилинди.

2021 йил 1 декабрдан бошлаб чет элда доимий яшовчи Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, шунингдек, хорижий жисмоний ва юридик шахслар ҳамда фуқаролиги бўлмаган шахсларга электрон рақамли имзо калити сертификатларини Ўзбекистон Республикасининг дипломатик ваколатхоналари ва консуллик муассасалари томонидан бериш орқали электрон давлат хизматларидан фойдаланиш имкони яратилди. Ўзбекистон Республикасида доимий яшамайдиган чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахсларга жисмоний шахснинг шахсий идентификация рақамини соддалаштирилган тартибда туман (шаҳар) миграция ва фуқаролиқни расмийлаштириш бўлиминларидан ҳамда давлат хизматлари марказларида амалга ошириш йўлга қўйилди.

Шунингдек, лицензия ва бошқа рухсат берувчи ҳужжатлар дубликати (QR-код қўйилган ҳужжатлардан ташқари) бериш учун тўловлар базавий ҳисоблаш миқдорининг 10 фоизидан, яъни 24 минг сўмдан ошмаган миқдорда бўлиши белгиланди. Қонунчилик ҳужжатларида

тўловлар белгиланмаган ёки базавий ҳисоблаш миқдорининг 10 фоизидан кам миқдорда белгиланган ҳоллар бундан мустасно.

2022 йил 1 январдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси фуқароси, Ўзбекистон Республикасида доимий яшовчи чет эл фуқароси ва фуқаролиги бўлмаган шахснинг идентификация ID-картасини ҳамда Ўзбекистон Республикаси фуқаросининг хорижга чиқиш биометрик паспортини расмийлаштириб бериш, давлат хизматлари марказлари орқали амалга оширишни йўлга қўйиш белгиланди.

Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги томонидан Адлия вазирлиги билан биргаликда 2021 йил 1 ноябрга қадар “Электрон ҳукумат” тизими фойдаланувчиларини идентификациялаш ягона ахборот тизимининг (OneID) янги талқини ҳамда унинг мобиль иловаси ишлаб чиқилади. Бу орқали давлат хизматидан фойдаланишда шахсни мобиль алоқа телефони орқали тасдиқлаш, давлат хизматларини кўрсатиш ҳолати тўғрисида абонентларга SMS-хабар юбориш имконияти яратилади.

Фармоннинг 2-иловаси билан 2021-2023 йилларда қўшимча 87 турдаги хизматни давлат хизматлари марказлари ҳамда Ягона интерактив давлат хизматлари портали орқали кўрсатишни йўлга қўйиш белгиланди. Бунинг натижасида давлат хизматлари марказлари орқали кўрсатилаётган хизматлар сони 157 тадан 244 гагача ошди.

Фармоннинг 4-иловасида мувофиқ вазирлик ва идоралар фаолиятини рақамлаштириш ҳамда улар ўртасида электрон маълумот алмашишни йўлга қўйиш ҳисобига 59 турдаги давлат хизматини кўрсатиш мuddати ўртача 2 баравар қисқартирилмоқда.

2022 йил 1 январдан Тошкент шаҳрида, 2022 йил 1 июлдан эса, бутун республика ҳудудидан ўлимни қайд қилишда компо-

зит хизмат кўрсатишни йўлга қўйиши белгиланди. Бунда, тиббиёт бирлашмаси томонидан вафот этган шахс тўғрисидаги тиббий маълумотнома махсус ахборот тизими орқали ФХДЭ органига юборилади. ФХДЭ органи маълумотнома келиб тушгандан сўнг 1 иш кунинда шахснинг ўлимини “ФХДЭ ягона электрон архиви” ахборот тизимида қайд қилади ва QR-код билан тасдиқлайди. ФХДЭ органи вафот этган шахснинг яқин қариндошлари хоҳишига кўра ҳамда уларнинг аризасига асосан шахснинг вафот этганлигини гербли гувоҳномада экстерриториал тамойил асосида расмийлаштириб бериши ёки почта алоқаси орқали аризада кўрсатилган манзилга юбориши ҳам мумкин.

Шунингдек, Бош вазир бошчилигида Аҳоли ва тадбиркорлик субъектларига давлат хизматларини кўрсатиш тизимини мувофиқлаштириш бўйича Республика ишчи комиссияси ташкил этилди ва унинг вазифалари белгиланган берилди.

Фармон билан Давлат хизматлари агентлиги марказий аппарати тузилмасида директор ўринбосари лавозими тугатилиб, директорнинг биринчи ўринбосари ва ўринбосари лавозимлари жорий қилинди. Эндиликда, директорнинг биринчи ўринбосари давлат хизматларини жорий этиш ва ривожлантиришга, давлат органларининг давлат хизматлари кўрсатиш соҳасидаги фаолиятини мувофиқлаштиришга ҳамда Давлат хизматлари агентлиги тизимида давлат хизматлари кўрсатилишини ташкил этишга масъул бўлади. Директор ўринбосари давлат хизматларини рақамлаштиришга ҳамда илмий-таҳлилий фаолият ва давлат хизматлари соҳасидаги халқаро ҳамкорлиқни ривожлантиришга масъул ҳисобланади.

Шунингдек, Давлат хизматлари агентлиги ҳузуридаги Ахборот хизматларини ривожлантириш маркази негизда Давлат хизматларини ривожлантириш илмий-амалий маркази ташкил этилди

ҳамда унга қўшимча 6 та вазифа юклатилди. Эндиликда марказ аҳолининг турли ижтимоий қатламлари томонидан давлат хизматларидан фойдаланишда юзага келадиган муаммоларни аниқлаб, уларни илмий таҳлил қилиб бориш, давлат хизматлари кўрсатиш соҳасидаги илгор хорижий тажрибани Ўзбекистон Республикасига имплементация қилиш бўйича тақлифлар ишлаб чиқиш каби вазифаларни ҳам амалга оширади.

2022 йил 1 январдан Ўзбекистон тарихида биринчи маротаба “автомобиль тарихи” давлат хизматини кўрсатиш йўлга қўйилади. Бунда давлат хизматлари маркази ва ЯИДХП орқали мурожаат қилиб, автомобилнинг давлат рўйхатидан ўтказилган санаси, юрган масофаси, фуқаролик-ҳуқуқий шартномалар тузилганлиги, йўл транспорт ҳодисаси содир этилганлиги ва бошқалар ҳақида шартномавий асосда маълумот олиш имконияти яратилади.

Давлат хизматлари марказлари, “Лицензия” ахборот тизими ҳамда ЯИДХП орқали кўрсатилаётган давлат хизматлари қонунчилик ҳужжатларида белгиланган мuddатидан 3 иш кундан ортиқ вақтга кечиктирилганда, ариза берувчиларнинг мурожаатларига асосан, хизматдан фойдаланиш учун тўланган давлат божлари, йигимлар ва бошқа ҳар қандай тўловларнинг 50 фоизи уларга 1 иш кунинда қайтарилади ҳамда давлат хизматини кўрсатиш тўлиқ якунланади. Бунда ариза берувчига тўловлар Давлат хизматлари агентлигининг бюджетдан ташқари жамғармаси маблағлари ҳисобидан қайтарилиб, кейинчалик давлат хизматини кўрсатиш мuddатини кечиктирган давлат органи ва ташкилотининг бюджетдан ташқари ва бошқа маблағлари ҳисобидан акцептсиз ундириб олинади.

Шунингдек, Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги Давлат персоналлаштириш маркази, Энергетика вазирли-

ги, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги, Кадастр агентлиги, “O‘ZSUVA‘MINOT” АЖ ҳамда манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда 2021 йил 1 декабрга қадар коммунал тармоқлардаги барча рақамлар, яъни газ, электр, иссиқ сув, ичимлик суви, канализация, чиқинди тўғрисидаги маълумотлар жисмоний шахснинг шахсий идентификация рақамига ва юридик шахсларнинг солиқ тўловчининг идентификация рақамига боғланишини таъминлаш ҳамда бу орқали ҳар бир шахсга “ягона миқоз” тамойили асосида уникал рақамдан фойдаланган ҳолда хизматлар кўрсатилишини йўлга қўйиш юклатилди.

Шунингдек, Фармон билан Адлия вазирлигига 2021 йил 1 декабрга қадар 2022–2026 йилларда давлат хизматлари кўрсатиш тизимини ривожлантириш миллий стратегиясини ишлаб чиқиш вазифаси юклатилди.

Шунингдек, вилоят марказлари, Тошкент ва Нукус шаҳарларидан давлат хизматлари марказлари биноларида зарур техник жиҳозлар билан таъминланган “Саломатлик бурчаклари” ташкил қилинади.

Фармон билан давлат хизматларини кўрсатиш тартибини янада соддалаштириш, мuddатлар ва талаб қилинадиган ҳужжатларни қисқартириш ҳамда рақамлаштириш бўйича 23 та банддан иборат “Йўл харитаси” тасдиқланди. Унда белгиланган вазифалар ҳам давлат хизмати кўрсатиш сифатини ошириш, аҳоли ҳамда тадбиркорлик субъектларига енгилликлар яратишга қаратилган.

Мазкур Фармон том маънода бюрократиянинг олдинки олиш, давлат хизматларини кўрсатиш тартибини соддалаштириш, мuddатлар ва талаб қилинадиган ҳужжатларни қисқартириш ҳамда рақамлаштиришга қаратилган жуда муҳим “инқилобий ҳужжат” бўлди.

Фармон билан давлат хизматларини кўрсатиш тартиби соддалаштирилмоқда. 59 турдаги давлат хизматини кўрсатиш муддати ўртача 2 баравар қисқартирилмоқда.

Бюрократияни йўқотадиган МУҲИМ ҲУЖЖАТ

2022 йил 1 январдан 16 турдаги ҳужжат ва маълумотларни давлат органлари, хўжалик бирлашмалари, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари, давлат ташкилотлари томонидан аҳолидан, тадбиркорлик субъектларидан талаб қилиш бекор қилинмоқда.

Жумладан, қуйидаги фактларни тасдиқловчи маълумотларни талаб қилиш бекор қилинади:

- тадбиркорлик субъекти давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома маълумотларини;
- лицензия, рухсат этиш хусусиятига эга ҳужжатлар ва хабарномалар қабул қилинганлиги тўғрисида тасдиқнома мавжудлиги бўйича маълумотларини;
- давлат божи, йиғимлар ва бошқа тўловлар тўланганлиги тўғрисида маълумотларини;
- қимматли қоғозлар, қимматли қоғозлар билан амалга оширилган операциялар, дивидендлар олинганлиги тўғрисидаги маълумотларини;
- кам таъминланган оила ёки оила аъзоси сифатида рўйхатга олинганлиги тўғрисидаги маълумотларини;
- жисмоний шахслар томонидан тўланган ва олинган алиментлар тўғрисидаги маълумотларини;
- олий маълумот тўғрисидаги диплом маълумотларини;
- жисмоний шахс ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасасини тугатганлиги ҳақида маълумотларини;
- жисмоний шахс умумий ўрта таълим (11-синф негизда) муассасасини тугатганлиги ҳақида маълумотларини;
- фуқаро "Ёшлар дафтари" ёки "Аёллар дафтари"да мавжудлиги тўғрисидаги маълумотларини;
- ўзини ўзи банд қилган шахслар тўғрисидаги маълумотларини;
- олий таълим муассасаларига ўқишга кириш учун имтиёзга эга бўлган абитуриентларнинг имтиёз ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжат тўғрисидаги маълумотларини.

2022 йил 1 январдан аҳолидан, тадбиркорлик субъектларидан қуйидаги ҳужжатлар — молиявий ҳисоботлар нусхалари, жисмоний шахсларнинг охириги 12 ойдаги иш ҳақини тасдиқловчи маълумотномалар, ижтимоий нафақа ва пенсиялар тўланганлиги тўғрисидаги маълумотномаларни талаб қилиш бекор қилинади.

Давлат органлари ва ташкилотлари жисмоний шахсларга давлат хизматларини кўрсатишда, ишга қабул қилиш жараёнида ва бошқа маъмурий тартиб-таомилларни ушбу 16 турдаги ҳужжат ва маълумотларни мустақил равишда "Электрон ҳукумат" тизими идоралараро интеграциялашув платформаси орқали сўраб олади.

Ушбу маълумотлар ва ҳужжатларни "Электрон ҳукумат" тизими идоралараро интеграциялашув платформасига тақдим этиб боришга масъул

бўлган давлат органлари ва ташкилотлари ҳам тасдиқланди.

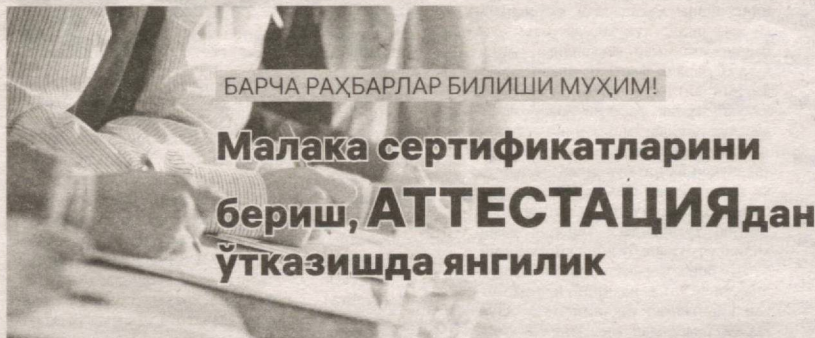
Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги ушбу вазирлик ва идоралар билан биргаликда 2022 йил 1 январга қадар ахборот хавфсизлиги талабларига риоя этган ҳолда ўзларининг идоравий ахборот тизимлари, ресурслари ва маълумотлар базаларида мавжуд бўлган ахборот ва маълумотларнинг "Электрон ҳукумат" тизими идоралараро интеграциялашув платформасига интеграция қилинишини таъминлайди.

Фармон билан вазирлик ва идоралар раҳбарлари зиммасига электрон маълумот базаларини ўз вақтида ва сифатли шакллантириш, маълумотларни рақамлаштириш, маълумотлар ҳамда электрон кўринишдаги ҳужжатларни муддатидан бериш юзасидан шахсий жавобгарлик

юклатилган.

2022 йил 1 январдан сўнг мазкур бандда кўрсатилган ҳужжат ва маълумотларнинг давлат органлари ва ташкилотлари томонидан аҳолидан талаб қилиниши давлат хизматларини кўрсатиш соҳасидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларини бузиш деб ҳисобланади.

Шу сабабли, ушбу вазирлик ва идоралар раҳбарлари ўзларининг ҳужжатлари ва маълумотларини тўлиқ рақамлаштиришлари ҳамда уларни "Электрон ҳукумат" тизими идоралараро интеграциялашув платформасига интеграция қилган ҳолда тақдим этиб боришлари, қолган вазирлик ва идоралар эса "Электрон ҳукумат" тизими идоралараро интеграциялашув платформасига уланган ҳолда ушбу маълумот ва ҳужжатларни аҳоли ва тадбиркорлардан талаб қилмасдан мустақил равишда олишлари лозим.

БАРЧА РАҲБАРЛАР БИЛИШИ МУҲИМ!

Малака сертификатларини бериш, АТТЕСТАЦИЯдан ўтказишда янгилик

Жорий йилнинг 24 июль куни Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Давлат хизматлари кўрсатиш инфратузилмасини такомиллаштириш ва аҳолининг давлат хизматларидан фойдаланиш имкониятларини кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 6269-сонли Фармони қабул қилинди.

Фармон билан жисмоний шахсларга айрим фаолият турлари билан шугулланиш ҳуқуқини берувчи малака сертификатларини бериш ҳамда уларни ушбу мақсадда аттестациядан ўтказишнинг шаффоф тартиби жорий этилмоқда. Хусусан, 2022 йил 1 январдан бошлаб:

- малака сертификатларини бериш ва аттестациядан ўтказиш учун мурожаатлар электрон шаклда қабул қилинади;
- малака сертификатларини бериш учун ўтказиладиган имтиҳон жараёнлари узлуксиз видеотасвирга (овозли) туширилади, видеотасвир камида бир йил сақланади;
- малака сертификатларини бериш ва аттестациядан ўтказиш учун жисмоний шахслардан ундирилаётган тўловлар давлат хизматлари кўрсатилганлиги учун тўланган давлат божлари ва йиғимлар суммаси ҳисобини юритувчи Ягона биллинг тизими орқали амалга оширилади;
- талабгорлардан имтиҳон олишда саволлар тест кўринишида компьютер воситаси орқали олинади ва натижаси шу вақтнинг ўзида маълум қилинади (алоҳида иқтидор ҳамда амалий синовлар талаб этиладиган йўналишлар бундан мустасно);
- малака сертификатлари ва аттестация гувоҳномаларини расмий бланкаларда расмийлаштириш амалиётидан воз кечилади ҳамда малака сертификатлари ва аттестация гувоҳномалари QR-код қўйилган ҳолда расмийлаштирилади.

Шу сабабли, ушбу механизмни вазирлик ва идоралар раҳбарлари билишлари ҳамда 2022 йил 1 январга қадар ўзларининг ички тартиб-қоидаларини қайта кўриб чиқиб, Фармон талабига мувофиқлаштиришлари, тегишли ташкилий чора-тадбирларни амалга оширишлари лозим.

ИЖТИМОЙ
ҲИМОЯГА
МУҲТОЖ,
I VA II ГУРУХ
НОГИРОНЛИГИ
БЎЛГАН
ШАХСЛАРГА
50 ФОИЗЛИК
ЧЕГИРМА

Фармон билан давлат хизматларини кўрсатиш тартиби янада соддалаштирилди. Хизмат кўрсатганлик учун ундирилаётган айрим тўловлар қисқартирилди. Шунингдек, 2 та хизмат учун тўлов бекор қилинди, хизмат кўрсатиш муддатлари ва талаб қилинадиган ҳужжатлар қисқартирилди. Ҳужжатларни рақамлаштириш бўйича аниқ вазифалар белгилаб берилди.

Мазкур Фармонга кўра, 2021 йил 1 ноябрдан "Ижтимоий ҳимоя ягона реестри" ахборот тизимида рўйхатга олинган шахсларга, шунингдек, I ва II гуруҳ ногиронлиги бўлган шахсларга давлат хизматлари марказлари ва Ягона интерактив давлат хизматлари портали орқали давлат хизматларини кўрсатишда қонунчилик ҳужжатларида белгиланган давлат божлари, йиғимлар ва бошқа ҳар қандай тўловлар бўйича 50 фоиз миқдорда чегирма қўлланилади (тадбиркорлик фаолияти мақсадларида ёки юридик шахслар вакили сифатида мурожаат қилинган ҳолатлар бундан мустасно).

2021 йил 1 октябрга қадар бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси ва Тиббий-ижтимоий хизматларни ривожлантириш агентлиги билан биргаликда "Ижтимоий ҳимоя ягона реестри" ҳамда "ТМЭҚ" ахборот тизимлари ЯИДХП билан интеграция қилинади. Бу орқали, давлат хизматлари марказлари ёки ЯИДХП орқали давлат хизматлари кўрсатилишида тўловлар бўйича имтиёзга эга бўлган шахсларни реал вақт режимида аниқлаш ва тўлов миқдорини автоматик тарзда белгилаш тизими яратилади.

Ушбу механизмнинг жорий этилиши фуқаролардан ортиқча ҳужжатлар талаб қилинишининг олдини олади, хизматдан фойдаланишдаги наваб қутишларни камайтиради. Бу билан турли коррупцион ҳолатлар юзага келишининг ҳам олди олинади. Наҳақда аҳолига кўрсатилаётган хизматларнинг тезкорлиги ошади, уларнинг шаффофлиги таъминланади.

ТОШКЕНТ

ФУҚАРО Н.Х. Молия вазирлиги хузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси Сергели туман бўлимига имтиёзли асосда ёшга доир пенсияга чиқиш учун барча керакли ҳужжатларни илова қилган ҳолда ариза билан мурожаат қилган. Аммо "Radiks" МЧЖ таблетка цехида аппаратчи лавозимда ишлаган даври имтиёзли давр сифатида тўлиқ инобатга олинмаган. Туман адлия бўлимига мурожаат қилиб, зарарли ишда ишлаган даврини юридик факт сифатида белгилашда амалий ёрдам сўраган.

ФУҚАРОГА ИМТИЁЗЛИ АСОСДА ПЕНСИЯ ТАЙИНЛАШ РАД ЭТИЛГАН

Аниқланишича, фуқаро Н.Х.нинг 2021 йил 11 февралга қадар умумий меҳнат стажы 26 йил 5 ой 9 кундан иборат, шундан "Radiks" МЧЖ таблетка цехида аппаратчи лавозимда 11 йил 1 ой 9 кун ишлаган.

Ариза муаллифи 2021 йил 11 февралда Бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси Сергели туман бўлимига имтиёзли асосда ёшга доир пенсияга чиқиш учун ариза билан мурожаат қилган. Бироқ комиссия қарорига кўра, имтиёзли пенсия олиш ҳуқуқини берувчи ишчи ўринлари аттестациялари ва қорхона томонидан имтиёзли ишда ишлаганлик ҳолатини тасдиқловчи маълумотлар ўртасида тафовут бўлганлиги сабабли имтиёзли асосда пенсия тайинлаш рад этилган.

Ўзбекистон Республикаси "Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида"ги Қонуннинг 7-моддасига мувофиқ, ёшга доир пенсия олиш ҳуқуқига:

- эрақлар — 60 ёшга тўлганда ва иш стажлари камида 25 йил бўлган тақдирда;
- аёллар — 55 ёшга тўлганда ва иш стажлари камида 20 йил бўлган тақдирда эга бўладилар.
- Ушбу қонуннинг 12-моддаси "б" бандига кўра, меҳнат шариоити зарарли ва оғир ишларда тўлиқ иш куни давомида банд бўлган ходимлар (3-сонли рўйхат, 1 қисм):
- эрақлар — иш стажы камида 25 йил бўлиб, бундан камида 12 йилу 6 ойи кўрсатиб ўтилган ишларга тўғри келган тақдирда;
- аёллар — иш стажы камида 20 йил бўлиб, бундан камида 10 йили кўрсатиб ўтилган ишларга тўғри келган тақдирда.

Меҳнат шариоити зарарли ва оғир ишларда — эрақлар камида 6 йилу 3 ой, аёллар камида 5 йил — ишлаган ходимларга пенсия ушбу Қонуннинг 7-моддасида назарда тутилган пенсия ёши эрақларнинг бундай ишдаги ҳар 2 йилу 6 ойи учун ва аёлларнинг бундай ишдаги ҳар 2 йили учун 1 йилга қисқартирилган ҳолда тайинланади.

Олий суд Пленумининг "Давлат пенсия таъминоти билан боғлиқ ишлар бўйича суд амалиёти тўғрисида"ги 2017 йил 29 ноябрдаги қарорининг 5-бандига биноан, иш ўринларининг аттестация қилинганлиги тўғрисидаги ҳужжатлар мавжуд бўлмаганда, ўта зарарли ва ўта хавфли меҳнат шариоитларида ишлаганлик фактини белгилаш ҳақидаги ишлар судда қўрилиши мумкин.

Юқоридегиларга асосан, туман адлия бўлими томонидан фуқаро Н.Х.нинг зарарли ишда ишлаган даврини имтиёзли шартлар асосида ишлаганлик факти деб белгилашни сўраб, фуқаролик ишлари бўйича Яқкасарой туманлараро судига даъво ариза киритилди ва суднинг хал қилув қарорига кўра, ариза муаллифининг 11 йил 1 ой 9 кунлик иш даврини имтиёзли шартлар асосида ишлаганлик факти тасдиқланди.

Зулхумор БАЛТАБАЕВА, Сергели туман адлия бўлими бош маслаҳатчиси

Бухоро Бузилган савдо дўконлари учун ҳокимлик

430 миллион сўм компенсация тўлади

КОҒОН туманида истиқомат қилувчи бир гуруҳ фуқароларнинг савдо дўконлари маҳаллий ҳокимлик томонидан ноқонуний тарзда бузилган. Мулкдорлар ер участкалари олиб қўйилганлигидан норози бўлиб, бузилган савдо дўконлари учун компенсация ундириб бериш ва савдо дўконларига тенг миқдорда ер майдони ажратилишида амалий ёрдам сўраб, туман адлия бўлимига мурожаат қилган.

Мурожаатлар туман адлия бўлими томонидан ўрганилганда, Бухоро вилояти ҳокимининг 2017 йил 22 майдаги "Бухоро вилоятидаги "Етти пир" зияратгоҳи мажмуаларидан "Баҳоуддин Нақшбанд" мажмуасини қайта реконструкция қилиш ҳақида"ги фармойиши ва Коғон туман ҳокимининг 2017 йил 3 августдаги тегишли қарорига асосан мазкур ҳудудда марказий автотурагоҳ ва миллий хунармандчилик расталари қуриш учун мазкур бино-иншоот буздирилган бўлса-да, ер эгасининг розилиги олинмаганлиги ва ердан фойдаланувчи ҳамда ижарага олувчи билан келишув бўйича тегишли равишда туман ҳокимининг қарори чиқарилмаганлиги аниқланди.

Ваҳоланки, Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 29 майдаги 97-сонли қарори билан тасдиқланган "Давлат ва жамоат эҳтиёж-

лари учун ер участкаларининг олиб қўйилиши муносабати билан фуқароларга ва юридик шахсларга етказилган зарарларни қоплаш тартиби тўғрисида"ги Низомда (ўша вақтда амалда бўлган) ер участкаси ёки унинг бир қисмини давлат ва жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйиш ер эгасининг розилиги билан ёки ердан фойдаланувчи ва ижарага олувчи билан келишув бўйича — тегишли ҳокимликларнинг қарори бўйича ёхуд Вазирлар Маҳкамасининг қарорига кўра амалга оширилиши белгиланган.

Аммо туман ҳокимлиги томонидан мулкдорлар хабардор қилинмаган ва уларга тенг қийматли янги ер участкаси ҳам, компенсация ҳам берилмаган.

Юқоридегиларга асосан, туман адлия бўлими томонидан ўтган йилнинг декабрь ойда туман ҳокимлиги тақдимнома киритилган бўлсада,

ҳокимлик томонидан мулкдорларга тенг миқдорда ер участкаси ажратилиш ва компенсация тўлаш масаласи хал қилинмаган. Шундан сўнг туман адлия бўлими томонидан мулкдорларнинг манфаатини кўзлаб, уларга ер участкаси ажратилиш ва компенсация тўлаш мажбуриятини юқлаш ҳақида фуқаролик ишлари бўйича Коғон туманлараро судига даъво ариза киритилди.

Шунга биноан, суднинг тегишли хал қилув қарори қабул қилиниб, мулкдорлар фойдасига жавобгар Коғон туман ҳокимлигидан компенсация ва бошқа харажатлар учун жами 429 миллион 587 минг 859 сўм ундириладиган бўлди ва буздирилган савдо дўконлари ер майдонига тенг ер участкаси ажратилиш мажбурияти юқланди.

Ҳабиб ҚОҒҒДИЕВ, Коғон туман адлия бўлими бошлиғи

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН

Ҳайдовчи жаримадан озод бўлди

ФУҚАРО Б.А. Қорақалпоғистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Йўл ҳаракати хавфсизлиги бошқармаси инспектори томонидан пидёгага йўл бермаганлиги бўйича тўхтатилган. Маъмурий жазо чоралари қўлланилган ёки йўқлигини текшириш учун деб ялғизга бармоқ бостирилган ва унга жарима белгилаган. Бундан норози бўлган фуқаро Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлигига мурожаат қилган.

Аниқланишича, фуқаро Б.А.га нисбатан инспектор А.Т. томонидан пидёдалар ўтиш жойида ҳаракатланиш йўл ҳаракати қондалари бузилганлиги бўйича электрон баённома расмийлаштирилган ва ушбу баённома асосида 2021 йил 24 март куни ЙХХБ бўлим бошлиғи Р.С. томонидан Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 128-моддаси 1-қисмида назарда тутилган ҳуқуқбузарлик содир қилинганлиги аниқланиб, 122 минг 500 сўм миқдорда жарима маъмурий жазо чораси қўллаш тўғрисида қарор чиқарилган.

СУРХОНДАРЁ

ХАЛҚ депутатлари Узун туман Кенгашининг 2020 йил 9 ноябрдаги "Тумандаги пахта-галла экинни учун ажратилган ер майдонларидан самарали-оқилона фойдаланишни йўлга қўйиш тўғрисида"ги қарори асосида тумандаги "Замин Султон Барака" фермер хўжалиги билан тузилган ижара шартномаси бекор қилинган.

КЕНГАШ ҚАРОРИ БЕКОР ҚИЛИНДИ

Ер кодексининг 24-моддаси тўққизинчи қисмига мувофиқ, ер участкаларини ижарага олиш шартномасини мuddатидан олдин бекор қилиш тарафларнинг келишувига билан, бундай келишувга эришилмаган тақдирда эса суднинг хал қилув қарори билан амалга оширилиши белгиланган.

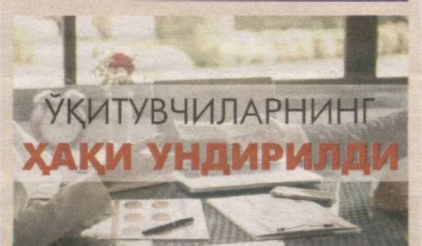
Шунга асосан, Сурхондарё вилоят адлия бошқармаси томонидан "Фермерга мадад" акцияси доирасида халқ депутатлари Узун туман Кенгашининг юқорида кайд этилган қарорининг "Замин Султон Барака" фермер хўжалиги манфаатларига зид бўлган ва қонунийлик ҳужжатлари талабларига риоя этилмаганда қабул қилинган қисмини бекор қилиш юзасидан халқ депутатлари Сурхондарё вилояти Кенгашига хат киритилди.

Натижада "Замин Султон Барака" фермер хўжалиги ҳуқуқлари тикланиб, у билан тузилган ижара шартномаси ўз кучида қолди.

Ҳусан НОҒҚОБИЛОВ, Узун туман адлия бўлими бошлиғи

ТОШКЕНТ

УЧТЕПА туманидаги 16-сон Болалар муҳити малака тоифалари учун тўланмай қолган қўшимча иш ҳақини ундиришда амалий ёрдам беришни сўраб қилган мурожаати туман адлия бўлими томонидан ўрганилди.

ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ ҲАҚИ УНДИРИЛДИ

Ўрганиш жараёнида мактаб директорининг 2019 йил 24 августдаги "Ходимларга тоифа бўйича ҳақ тўлаш тўғрисида"ги буйруғи билан мактабнинг 16 нафар ўқитувчисига малака тоифалари бўйича иш ҳақи тўлашни вақтинча тўхтатилганлиги, туман адлия бўлимига мурожаат қилган педагог кадрларнинг аттестацияга жалб этилмаганлиги, 9 нафари пенсия ёшида эканлиги ва барчасининг тоифалари мавжудлиги маълум бўлди.

Ваҳоланки, Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 13 майдаги 392-сонли қарори билан тасдиқланган "Мактабгача, умумий ўрта, ўрта махсус, касб-хунар ва мактабдан ташқари давлат таълим муассасалари педагог кадрларининг аттестациядан ўтказиш тартиби тўғрисида"ги Низомнинг 7-бандига мувофиқ, мактабгача, умумий ўрта, ўрта махсус, касб-хунар ва мактабдан ташқари таълим муассасаларининг пенсия ёшида бўлган педагог кадрлари аттестацияга ўз хоҳишига кўра жалб этилади.

Аттестацияга жалб этилмаган педагог кадрларнинг мавжуд малака тоифалари ва лавозимлари таълим муассасаларида ишлаган даврида сақланиб қолади.

Бирок, мактаб директорининг 2019 йил 24 августдаги "Ходимларга тоифа бўйича ҳақ тўлаш тўғрисида"ги буйруғи қонун ҳужжатларига зид равишда қабул қилиниб, педагог кадрларнинг мавжуд малака тоифалари бўйича иш ҳақлари тўлаб берилиши 2019 йил сентябрь ойдан ноқонуний тўхтатилган.

Мазкур қонунбузилиш ҳолатларини баратараф этиш, мактабдаги педагог кадрларнинг мавжуд малака тоифалари бўйича ишлаган даврлари учун тўланмай қолган маблағларини қайта ҳисоб-китоб қилган ҳолда тўлиқ тўлаб берилишини таъминлаш бўйича мактаб директори номига тақдимнома киритилди.

Натижада мактаб директорининг 2019 йил 24 августдаги ноқонуний буйруғи бекор қилинди. Тўланмасдан қолган жами 83,2 миллион сўм маблағ эса, қайта ҳисоб-китоб қилиниб, ходимларга қисман тўлаб берилди ва қолган қисми иқтисод қилинган фонд маблағлари ҳисобидан тўлаб борилиши белгиланди.

Отабек НЕҒМАТОВ, Учтепа туман адлия бўлими бошлиғи

Давлат хизматларини кўрсатиш ҳамда уй-жой сотиб олиш учун фуқароларга субсидия тўлаш билан боғлиқ мурожаатларга жавоб:

СУБСИДИЯ

БИР ОИЛАГА ФАҚАТ БИР МАРТА БЕРИЛАДИ

ПРЕЗИДЕНТИМИЗНИНГ 2017 йил 12 декабрдаги "Аҳолига давлат хизматлари кўрсатишнинг миллий тизимини тубдан ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Қарорига биноан Адлия вазирлиги ҳузурида Давлат хизматлари агентлиги ташкил этилган.

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ҳамда Тошкент шаҳрида Агентликнинг бошқармалари фаолияти йўлга қўйилди.

Ҳозирда Агентлик томонидан 205 та марказда 153 та давлат хизматлари кўрсатилмоқда.

Агентлик ҳамда унинг ходимлари устидан шикоят, ариза, тақлифлар бўлса, Агентликнинг ўзига ёки ҳудудий бош-

қармаларига, шунингдек, 1148 қисқа рақамига ёки +99871 207-00-66 телефон рақамига, info@davxizmat.uz почтасига мурожаат қилиш мумкин.

Адлия вазирлиги тизимидаги, жумладан, адлия бошқармалари ва бўлимлари, нотариал идоралар, давлат хизматлари марказлари, ФХДЭ органлари ва юридик таълим муассасаларидаги коррупция ҳолатлари ҳақида маълумотларни телеграмдаги @antikorbot ботига, 1008 "Ишонч телефони"га ёки вазирлик расмий веб-сайтидаги махсус платформага (<http://www.minjust.uz/uz/anticorruption/feedback>) юбориш мумкин.

2020 йил 25 мартда Вазирлар Маҳкамасининг "Уй-жой

сотиб олиш учун фуқароларга субсидия тўлаш тартиби тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида"ги қарори қабул қилинди.

Мазкур қарорнинг мақсади аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш орқали даромади юқори бўлмаган ҳамда уй-жой шариитларини яхшилашга муҳтож бўлган оилалар, оғир ижтимоий вазиятга тушиб қолган хотин-қизлар, мамлакатимиз ижтимоий ҳаётида фаол иштирок этаётган ёшлар ва шу тоифадаги бошқа аҳоли қатламларига кўмаклашиш ва уй-жой шариитларини яхшилашга муҳтож оилаларни давлат томонидан қўллаб-қувватлашда манзиллилик ва шаффофликни таъминлашдан иборат.

ҚАРОР БИЛАН ТАСДИҚЛАНГАН НИЗОМГА МУВОФИҚ:

- уй-жой сотиб олишга ипотека кредитининг бошланғич бадалли ва (ёки) фоизларининг бир қисми Республика Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан қўллаб берилади;
- уй-жой шариитларини яхшилашга муҳтож бўлган фуқаролар томонидан субсидия олиш учун ариза берилади, ариза берувчи ижтимоий мезонлар бўйича баҳоланади;
- туман (шаҳар)да уй-жой сотиб олиш учун субсидия тўланадиган талабгорларни танлаш бўйича комиссиялар фаолияти ташкил этилади ва ижтимоий мезонлар бўйича баҳолаш натижалари қўриб чиқилади;
- сотиб олинadиган уй-жойларни аниқлаш, ажратиладиган ипотека кредити бўйича субсидияни ҳисоблаш, ипотека кредитини расмийлаштириш ва субсидияларни тўлаб бериш тартиби белгиланди.

СУБСИДИЯ КИМЛАРГА БЕРИЛАДИ?

- уй-жой шариитини яхшилашга муҳтож бўлган оилалар;
- оғир ижтимоий вазиятга тушиб қолган хотин-қизлар;
- мамлакат ижтимоий ҳаётида фаол иштирок этаётган ёшлар ва шу тоифадаги бошқа Ўзбекистон фуқаролари.

Субсидия олиш учун фуқаро 18 ёшга тўлган бўлиши керак. Мехнат мигрантларининг номидан оила аъзолари ҳам ариза бериши мумкин.

СУБСИДИЯ ОЛИШ УЧУН АРИЗАНИ КИМГА БЕРИШ КЕРАК?

Ариза берувчи ипотека кредитлари бўйича субсидия олиш учун исталган туман (шаҳар) Давлат хизматлари марказларига ўзи келиб мурожаат этади ёки Ягона интерактив давлат хизматлари порталида давлат хизматидан электрон тарзда фойдаланиш учун рўйхатдан ўтади.

АРИЗА ҚАЙСИ МУДДАТЛАРДА БЕРИЛАДИ?

Ариза берувчи томонидан ипотека кредитлари бўйича субсидия олиш учун ариза бериш муддати йилнинг 1 мартидан 1 октябргача этиб белгиланади.

Ушбу муддат тугагандан кейин тақдим этилган аризалар қўриб чиқилмайди.

СУБСИДИЯ ОЛИШ УЧУН ҚАНДАЙ МАЪЛУМОТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТИШ КЕРАК?

- жисмоний шахснинг шахсий идентификация рақами маълумотлари;
- оила аъзоларининг жисмоний шахснинг шахсий идентификация рақами маълумотлари ва никоҳ қайд этилганлиги гувоҳномаси (*тўлиқ оила ва никоҳ ҳамда вояга етган фарзандлар мавжуд бўлган тақдирда*) ва (ёки) фарзандлар туғилганлиги ҳақидаги гувоҳномалар (*вояга етмаган фарзандлар мавжуд бўлган тақдирда*) нусхалари;
- белгиланган тартибда никоҳ бекор қилинганлиги ҳақидаги гувоҳнома ёки никоҳ ҳақиқий эмас деб тан олинганлиги тўғрисида суд қарори (*никоҳ қайд этилган ҳолатда*) ёки оилавий ҳолати тўғрисида фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш органлари архивидан маълумотнома нусхаси (*никоҳ қайд этилмаган ҳолатда*);
- доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган жойидан кадастр рақами ва турига тегишли маълумотлар (*агар турар жойи доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган жойи билан тўғри келса*);
- доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган жойидан уй дафтарининг ёки квартиралар бўйича карточканинг (*17-шакл*) нусхаси (*агар турар жойи доимий яшаш жойи бўйича рўйхатга олинган жойи билан тўғри келса*);
- Ариза берувчи ва биргаликда қарз олувчиларнинг даромади ва ушлаб қолинган даромад солиқлари тўғрисидаги маълумотнома (*қўшимча даромадлар бўлса солиқ декларацияси*).

СУБСИДИЯ ОЛИШДА БЕРИЛАДИГАН БАЛЛАР НИМАГА КЕРАК?

Субсидия — бу бўйича ариза топширган ҳар бир талабгорга пул маблағи берилади, дегани эмас. Бунинг учун бир қатор талаб ва ҳолатларга жавоб бериш лозим.

Субсидия берилиши учун, авваламбор, масъул органлар вакилларидан шакллантирилган махсус комиссия ариза берувчиларга мезонлар бўйича балл беради.

Масъул органлар — ички ишлар бўлими, молия бўлими, давлат солиқ инспекцияси, бандликка кўмаклашиш маркази, кадастр корхонаси, маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш бўлими, Ёшлар иттифоқи туман кенгаши, туман (шаҳар) ҳокимликлари, иштирок этувчи тижорат банклари. Буларнинг барчаси ариза берувчи томонидан тақдим этилган ҳужжатлар ҳаққоний эканлигини текширади. Ижтимоий мезонлар уй-жой шариитини яхшилашга муҳтож фуқароларни аниқлашга хизмат қилади. Балл тўплаш учун мезонларга талабгор ва унинг оиласининг

даромади (*шаҳар ва қишлоқ жойлари учун алоҳида кўрсаткичлар белгиланган*), турар жой мақоми (*ижара ёки шахсий мулк*), ижтимоий ҳимояга муҳтож бўлганлар (*мехнат мигрантлари, етмиш ва ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болалар, ёлғиз аёллар ва ҳоказо*), шунингдек, оилада ногиронлиги мавжуд бўлган шахслар инобатга олинган.

Субсидия энг юқори балл тўплаганларга тартиб бўйича берилади.

КОМИССИЯ ҚАРОРИ НЕЧА ИШ КУНИДА ҚЎРИБ ЧИҚИЛАДИ?

Комиссия талабгорларни аниқлаш бўйича тақдим этилган ҳужжатлар, масъул ташкилотларнинг баҳолаш натижаларини олган кундан бошлаб 7 иш куни ичида уларнинг ушбу Низом талабларига мувофиқлигини ўрганиб чиқади.

Комиссия тақдим этилган ҳужжатлар ва маълумотлар асосида ҳамда ижтимоий мезонлар бўйича баҳолаш натижаларига кўра ариза берувчига ипотека кредитлари бўйича субсидия бериш ёки беришни рад этиш тўғрисида қарор қабул қилади.

ҚАНДАЙ ҲОЛЛАРДА СУБСИДИЯ ТўЛАШ РАД ЭТИЛИШИ МУМКИН?

- Низомнинг 10-бандида кўрсатилган ҳужжатлар тўлиқ тақдим этилмаганда;
- тақдим этилган ҳужжатлардаги маълумотлар ижтимоий мезонларга мос келмаганда;
- тақдим этилган ҳужжатларда нотўғри ёки сохта маълумотлар мавжуд бўлганда;
- ариза ва тегишли ҳужжатлар қабул қилишнинг охиригича санаси тугагандан кейин тақдим этилганда;
- масъул ташкилотлар ҳулосаларига асосан жами 30 дан паст балл тўплаганда;
- илгари шаҳар ва қишлоқ жойларда арзон уй-жой қуриш дастурлари доирасида имтиёзли ипотека кредитларидан фойдаланган ҳолда квартира ёки яқка тартибдаги уй-жой ҳамда субсидиялар олган оила аъзолари (*эри, хотини*) такрорий мурожаат этгандан;
- жорий йил учун ажратиладиган субсидиялар сони тугаганда;
- иштирок этувчи банк томонидан ариза берувчи фуқаро (*биргаликда қарз олувчи*) ажратиладиган ипотека кредити бўйича тўловга лаёқатсиз деб топилганда;
- ариза берувчидан кредит ташкилотларидан олдинги олинган кредитлар бўйича муддатли ўтган қарздорлик мавжуд бўлганда.

Субсидия олиш жараёнида Давлат хизматлари марказлари фуқаролардан фақатгина ариза олиб қолиб тайёр натижани тақдим этишга ваколатли. Қолган масалалар, яъни кимларга қанча миқдорда субсидия ажратишни алоҳида комиссия ҳал қилади. Бу ишга Давлат хизматлари маркази аралашмайди.

Субсидия бир оилга (*оила аъзоларининг биттасига*) фақат 1 марта берилади.

Зайниддин ЖҲРАЕВ,

Самарқанд вилоят мактабгача таълим бошқармаси бошлиғи

МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА

Самарқанд тажрибаси

ПРЕЗИДЕНТИМИЗ шу йил Самарқанд вилоятига ташрифи чоғида вилоятда ижтимоий-иқтисодий соҳаларда олиб борилаётган ислохотлар қаторида таълим-тарбия хусусида ҳам гапириб, айнан мактабгача таълим тизимини атрофлича муҳокама қилиб, унга танқидий баҳо бериб ўтганди. Самарқандда Юртбошимиз ташрифидан кейин нималар ўзгарди, мактабгача таълим тизимида яна қандай ўзгаришлар кутилмоқда? Вилоят мактабгача таълим бошқармасининг янги раҳбари Зайниддин Жўраев билан аш шу мавзуда сўхбатлашдик.

— Мамлакатимиз раҳбари келажагимиз эгалари бўлган болаларимизни маърифатли, ҳар томонлама билимдон, комил инсон бўлиб етиштиши учун мактабгача таълим соҳасида сезиларли даражада ўзгариш бўлиши кераклигини бежизга таъкидлагани йўқ, — дейди биз билан сўхбатда Самарқанд вилояти мактабгача таълим бошқармаси бошлиғи Зайниддин Жўраев. — Кўпгина мактабгача таълим масканларининг бинолари, улардаги шарт-шароитлар мақташга арзигулик даражада эмасди. Эътибор берсангиз, қисқа фўрсат ичида нафақат Самарқандда, мамлакатимиз бўйлаб бошқа ҳудудларда ҳам давлат тасарруфидаги давлат-хусусий шерикчилик асосидаги мактабгача таълим муассасалари қаторида оилавий боғчалар қурилмоқда. Бу хайрли ишга давлат бюджетидан катта маблағ ажратилди, инвесторлар, тадбиркорлар маблағи ҳисобига ҳам бир қатор янги мактабгача таълим муассасалари иш бошлади. Бу яхши, албатта. Лекин фақат шароитни яхшилаш билан мақсадга эришиб бўлмайди. Президентимизнинг бу соҳани ривожлантириши давлат сиёсати даражасига олиб чиқишдан кўзлаган мақсади фақат бу эмас! Янги қад ростлаган бинолар, яратилган шарт-шароитлар ўз йўлига. Айни пайтда болажонларга керакли даражада таълим-тарбия бериш зарур. Фарзандларимизнинг комил инсон бўлиб етиштиши бизнинг асосий вазифамиз, Юртбошимиз биздан айнан шуни кутмоқда. Ишимизни шу йўсинда ташкил этишимиз лозим. Шу вазифада иш бошлаган кунимдан оқ асосий эътиборни мактабгача таълим муассасаларида олиб борилаётган таълим-тарбияни ўрганишдан бошладим. Қандай қилиб таълим сифатини яхшилаш кераклиги, уни бугунги замон талабига мос равишда ташкил этиш учун нималар тўққинлик қилаётганлиги билан қизиқдим. Бу борада ноанъанавий йўл танладим. Боғча мудирлари, методистларини безовта қилмадим. Балки, вилоятдаги таълим-тарбия учун айнан масъул бўлган тарбиячилар билан сўхбат ўтказдик.

Шунчаки ҳисобот учун уларни

йўғмадик, тарбиячилар билан очик, ошқора, самимий, дилдан сўхбатлашдик. Мактабгача таълим масканларида таълим-тарбияни янада ривожлантириш, бугунги замон талабига мос равишда ташкил этиш учун тарбиячиларнинг фикр-мулоҳазалари билан қизиқдим. Шу кунги қилиниши керак бўлган ишларни маслаҳатлашдик, ўртоқлашдик. Айнан тарбиячиларга қандай шарт-шароитлар яратиб бериш тўғрисида гаплашдик. Самимий сўхбат жараёнида улар ҳам дилдаги гапларини айтишди. Биринчидан, тарбиячилар учун бугун тўланадиган ойлик маош камлиги ҳақида сўз борди. Улар учун халқ таълими тизимида педагоглар учун бериладиган устама ҳақ белгиланмаганлиги айтилди. Ҳақиқатан ҳам, мактабгача таълим муассасаларида таълим-тарбияни бугунги замон талабига мос даражада олиб чиқиш учун тарбиячиларнинг моддий ҳолатига эътибор берилмаган. Бу иқтисодий манфаат эса, таълимда ўзининг салбий таъсирини кўрсатган. Бундан ташқари, тарбиячилар билан мулоқотимиз давомида мактабгача таълим ташкилотларида кўшимча пуллик ҳизматларни йўлга қўйиш учун ота-оналар билан ҳамкорликни кучайтириш масаласи ҳам ўртага ташланди.

Тарбиячилар билан ўтказилган сўхбатда билдирилган таклиф ва мулоҳазалардан келиб чиқиб, мактабгача таълим тизимида таълим-тарбияни янада яхшилаш учун тарбиячилар ўртасида “Маҳорат мактаби” ташкил этилди. Ушбу машғулотларда илғор тажрибали, фидойи, инновацион педагог технологияларни яхши ўзлаштирган, иш жараёнида қўллайдиган, замонавий фикрлайдиган педагог ходимлар иштирокида “Маҳорат мактаби” учун нуфузли комиссия тўзилиб, уларнинг аъзолари шакллантирилди. Уларга вилоятнинг барча туман ва шаҳарларидаги боғчаларда таълим сифатини оширишда амалий ёрдам кўрсатиш вазифаси юклатилди.

“Устоз-шоғирд” анъанаси йўлга қўйилди. Шу тарихи тарбиячиларнинг “Маҳорат мактаби”ни ташкил қилдик. Бундан ташқари, “Мастер класс”

асосида видео ролик тайёрлаш, таълимда жорий этилган янгиликлар билан тарбиячиларни мунтазам равишда таништириб бориш учун ижтимоий тармоқлар имкониятидан кенг фойдалана бошладик.

Энг муҳими, тизимида намунали фаолият кўрсатиб келаётган, жонкуяр, инновацион услубда иш олиб борадиган педагог-тарбиячиларга ҳар ойда ойлик устама берилиши илк мартаба жорий этилди. Давлат, давлат-хусусий шерикчилик, оилавий нодавлат мактабгача таълим ташкилотларида фаолият юритаётган тарбиячи педагог ходимларнинг таълим сифатини ошириш бўйича мунтазам равишда семинар-тренинглари ўтказилиши йўлга қўйилди.

Бугун вилоятда 337 минг 121 нафар боғча ёшидаги болаларнинг 215 минг 643 нафари, яъни 64 фоизи мактабгача таълим ташкилотларига қамаб олинган. Бизнинг вазифамиз йил охиригача вилоятда қамров кўрсаткичини 80 фоизга етказиш бўйича “Йўл харита”сини тасдиқлаб, қуввати 50 ўринли оилавий нодавлат мактабгача таълим ташкилотини ташкил қилиш ҳамда бугунги кунда фаолият юритаётган қуввати 25 ўринли оилавий нодавлат мактабгача таълим ташкилотлар қувватини 50 ўринга етказишдан иборат.

Сўхбатдошимиз вилоят мактабгача таълим тизимида олиб борилган ислохотлар ҳақида гапирар экан, чекка ҳудудлардаги аҳвол билан ҳам қизиқдик. Соҳанинг вилоятдаги раҳбари таъкидлаганидек, вилоятнинг чекка ва олис ҳудудларида алоҳида эътибор қаратилмоқда. Хусусан, мактабгача таълим қамрови даражаси паст бўлган Нуробод, Ургут ва Қўшработ туманларининг ҳар бир маҳалла кесимида жами 144 та оилавий нодавлат мактабгача таълим ташкилотларини ташкил этиш

чоралари кўрилди. Шу билан бирга, вилоятнинг олис ва чекка ҳудудлари рўйхатида киритилган 25 та маҳаллада, Каттакўрғон туманининг “Бунёдкор” ва “Жизмонсой”, Қўшработ туманининг “Тоз”, “Янги қишлоқ”, Нуробод туманининг “Теппақул”, “Жарқудук”, Пахтачи туманининг “Чашма”, Пайариқ туманининг “Накрут” маҳаллаларидаги ҳар бир қишлоқда оилавий нодавлат мактабгача таълим ташкилотлари ташкил этиш белгиланди.

2021 йилги инвестиция давлат дастури доирасида давлат мактабгача таълим ташкилотлари мавжуд бўлмаган маҳаллалар ҳудудидаги 16 та мактабгача таълим ташкилотларини реконструкция қилиш ишларига 6,4 миллиард сўм маблағ сарфланиб, 1 минг 550 ўринли мактабгача таълим муассасалари самарали ишлаши йўлга қўйилди. Маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан 196 та бўш гуруҳларда таъмирлаш ишлари олиб борилиши ҳисобига бир қатор мактабгача таълим ташкилотларида 5 минг 845 ўринли янги гуруҳлар иш бошлади.

Вилоят мактабгача таълим тизимида янада яхши ўзгаришлар бўлиши янги раҳбарнинг фидойилиги, ишчанлигига, ушбу соҳани тубдан янгилаб, таълим-тарбия тизимини Юртбошимиз айтганидек ташкил қилишига кўп жиҳатдан боғлиқ, албатта. Янги раҳбарнинг дастлабки қадамидан унинг дадиллиги сезилиб, тизимни ривожлантиришдаги саъй-ҳаракати эса, албатта, бу соҳада ўзгариш бўлишидан далolat бериб турибди. Буни унинг хайрлашуви олдидан айтган сўзларидан ҳам сездик.

— Мактабгача таълим тизимида, хусусан, таълим-тарбияни жонлантириш борасида бир қатор янги режалар туздик, — дейди Зайниддин Жўраев. — Эндиги навбат уларни ҳаётга татбиқ этиш, болаларни билимли, зукко қилиб тарбиялашдан иборатдир. Келгусида уларнинг комил инсон бўлиб етиштиши учун бор куч ва имкониятларимизни ишга солашимиз.

**Азим ҚОДИРОВ,
“Инсон ва қонун” муҳбири**

